

Cabauwse Jacobsroute

Zilverstad aan de Lek

Schoonhoven is een karakteristiek oud-Hollands vestingstadje. De historische kern ligt rond de smalle binnenhaven. Op een dam over de haven staat het Waaggebouw (1617). Het monumentale stadhuis dateert van de 15e eeuw, maar is in de loop der eeuwen flink aangepast en gerestaureerd. Een van de vijf stadspoorten staat nog altijd overeind. Het is de Veerpoort die leidt naar het veer over de Lek. In de 18e eeuw vestigden zich de eerste zilversmeden in Schoonhoven. Het stadje groeide uit tot het centrum van de zilversmederij. Nu is er nog altijd de enige vakschool voor goud- en zilversmeden. In diverse musea en galerijen kunnen de liefhebbers historisch en eigentijds tafelsilver en sieraden bewonderen.

Deze wandelroute is een prachtig visitekaartje van het Groene Hart. U wandelt langs een schilderachtig riviertje en over houtkaden dwars door het open weidelandschap. Rust en ruimte bepalen de sfeer. De moderne tijd lijkt in deze streken vertraagd door te breken. Langs de Vlist staan bijvoorbeeld nog de houten elektriciteitspalen die elders allang verdwenen zijn.

De naam van de route verwijst naar de Jacobskerk in Cabauw. Dit lintdorp is een katholieke enclave in een verder protestantse omgeving. De Reformatie is kennelijk aan Cabauw voorbij gegaan. De kerk is gewijd aan de apostel Jacobus. Relikwieën van hem worden bewaard in de Noord-Spaanse stad Santiago de Compostela. Mogelijk was Cabauw een pleisterplaats op de pelgrimsroute naar Santiago.

Vlist

Het water van de Vlist vormt de grens tussen de Krimpenerwaard (provincie Zuid-Holland) en de Lopikerwaard (provincie Utrecht). Het slingerende veenriviertje wordt vrijwel over de volle lengte omzoomd door knotwilgen. Ook de eilandjes zijn beplant met knotwilgen. Bij de boerderijen is vaak een kleine boomgaard te vinden. De dichte beplanting langs de Vlist staat in groot contrast met de ruimte direct achter de boerderijen.

Cabauw (foto Jurjen Drenth)

Wipmolens

Twee watermolens hebben eeuwenlang overtollig water uit de polders in de Vlist overgemalen. De Bonrepas 1 is een houten wipmolen uit circa 1600 met een uitwendig schepraad. De tweede wipmolen – de Bachtenaar 2 – dateert van 1714. Bij dit vroeger type watermolen kan het bovenhuis (de vierkante kast) naar de wind worden gedraaid, terwijl het onderstuk vast staat. Als de molen in bedrijf is, beweegt het bovenhuis altijd enigszins heen en weer, vandaar de naam wipmolen.

Houtkaden

Van Polsbroek tot aan Cabauw gaat de route over smalle houtkaden die midden door het polderland lopen. Ze zijn beplant

met hakhout (onder meer wilgen en elzen). De boeren gebruikten de takken en dunne stammen vroeger voor afrasteringen, bezemstelen, bonenstaken en als brandhout. Het hout wordt tegenwoordig regelmatig gesnoeid en het gras op de kaden wordt een paar keer per jaar gemaaid.

Kavelgrenzen

De houtkaden markeren de achtergrens van landbouwpercelen. Het zijn lage dijkjes die de boeren in de middeleeuwen hebben opgeworpen om water uit nog onontgonnen gebieden tegen te houden. De langgerekte percelen van de boerderijen in Polsbroek én die in Cabauw lopen tot aan de Achterkade 3. Deze

kade ligt dan ook precies op de helft tussen de bebouwingslijnen van beide lintdorpen. In de Lopikerwaard is goed te zien hoe dit gebied als het ware met potlood en liniaal werd verkaveld. De rechte lijn is dominant in het landschap en de percelen zijn allemaal nagenoeg even lang en even breed. Eenzaam in de polder staat de Middelste Molen 4 van Cabauw (1773). Net als de andere molens langs de route is dit een wipmolen. Hij maakte onderdeel uit van een molendriegang. Vanaf het laagste punt in de polder werd het overtollige water in drie etappes overgemalen op de hoger gelegen Kerkvliet. De andere twee molens zijn verdwenen.

Schuilkerk

Het laatste deel van de wandeling door de polders gaat over een oud kerkpad 5. Katholieke kerkgangers uit Polsbroek liepen over dit pad naar de Jacobskerk in Cabauw. De huidige forse kerk dateert van 1928. Het naastgelegen bankgebouw was vroeger een klooster. In de 17e eeuw moesten katholieke gelovigen gebruikmaken van een schuilkerk. Een schuur aan de Lopikerweg 84 zou daartoe dienst hebben gedaan. Het bebouwingslint van Cabauw loopt minder recht dan gebruikelijk is in de Lopikerwaard. Dit dorp is dan ook ontstaan langs het oude veenriviertje de Zevender.

Afstand
14 km - 3 uur
Markering
ANWB-bordjes
Startpunt
Stationsplein, Schoonhoven
Bereikbaarheid
Bus 197 vanuit Gouda naar busstation Schoonhoven
Parkeren
Bij veerpont langs de Lek
Horeca
Café De Vlist A, Fransekade 8, Vlist, www.cafedevlist.nl. Open: wo. - za. v.a. 11.00, zo. v.a. 10.00 uur. Café In 't Witte Paard B, Cabauwsekeade 42, Cabauw, www.inhetwittepaard.nl
Honden
Niet toegestaan tijdens begrazingsperiode

